

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

เรื่อง ไตรยางค์

ผู้สอน ครุณิสากล รุ่งเนย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ไตรยางค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญของไตรยางค์ได้
๒. จำแนกอักษรสามหมู่ได้

ไตรยางค์ คือ

การแบ่งพยางค์ชนะไทยทั้ง ๔๔ ตัว ออกเป็น
สามส่วน ซึ่งเรียกว่า “ **อักษร สามหมู่** ”

อักษรสามหมู่ แบ่งเพื่อ อะไร ?

การแบ่งอักษรสามหมู่ก็เพื่อประโยชน์ในการนำไป **ผันคำ**
ทั้งนี้เพราะอักษรแต่ละหมู่มีความสามารถในการผันคำได้แตกต่างกัน

อักษรสูง

อักษรกลาง

อักษรต่ำ

อักษรสูง

อักษรสูง คือ พยัญชนะกลุ่มหนึ่งที่มีรูปปกติ ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะรูปพยัญชนะเท่านั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ไปในแบบเดียวกัน อักษรมีทั้งหมด ๑๑ ตัว คือ

อักษรสูง

ข

ฃ

ฅ

ฉ

ณ

ด

ด

ค

ส

ช

ห

หลักการจำ อักษรสูง

ผี (ผ)

สาร (ศ ช ส)

ฝาก (ฝ)

ให้ (ห)

ถุง (ถ ฐ)

ฉั่น (ฉ)

ข้าว (ข ขว)

อักษรกลาง

อักษรกลาง คือ พยัญชนะกลุ่มหนึ่งที่มีรูปปกติเป็นเสียงกลาง
ทั้งหมด ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะรูปพยัญชนะเท่านั้น
โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ไปในแบบเดียวกัน

อักษรกลางมี ๙ ตัว คือ

ก

จ

ด

อักษรกลาง

ต

ฉ

ฬ

บ

ป

อ

หลักการจำ อักษรกลาง

เจ้ (จ)

กั๋บ (ก)

ดู (ค ฦ)

อ่า (อ)

บ่อ (บ)

ต๋ (ต ฦ)

ปลา (ป)

อักษรต่ำ

อักษรต่ำ คือ พยัญชนะกลุ่มหนึ่งที่มีรูปปกติเป็นเสียงต่ำทั้งหมด ซึ่งเป็นการพิจารณาเฉพาะรูปพยัญชนะเท่านั้น โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผันเสียงวรรณยุกต์ไปในแบบเดียวกัน **อักษรต่ำ ๒๔ ตัว** คือ

ค

ศ

ฅ

ง

ช

ซ

ฌ

ญ

ฒ

ฑ

ณ

ท

ธ

น

พ

ฟ

ภ

ม

ย

ร

ล

ว

ฬ

ฮ

อักษรต่ำแบ่งออกเป็น
อักษร ต่ำเดี่ยว และ ต่ำคู่ ดังนี้

ตำเตียว

มี ๑๐ ตัว ได้แก่

ง ญ ณ น ม

ย ร ล ว ฬ

ตำคู่

มี ๑๔ ตัว ได้แก่

ค ศ ฌ ช ซ ฌ ฑ

ฒ ท ธ พ ฟ ภ ฮ

หลักการจำ อักษรต่ำเดี่ยว

งู (ง)	ริม (ร)
ใหญ่ (ญ)	วัด (ว)
นอน (น)	โม (ม)
อยู่ (ย)	ผี (ฟ)
ณ (ณ)	โลก (ล)

หลักการจำ อักษรต่ำคู่

พ่อ (พ ภ)	ข้าง (ช ณ)
คำ (ค ศ ฌ)	ฮ่อ (ฮ)
ฟัน (ฟ)	
ทอง (ฒ ฑ ท ธ)	
ซื่อ (ซ)	

ให้นักเรียนจำแนกออกเป็นอักษร ๓ หมู่ คือ
อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ

การแบ่งพยางค์จะออกเป็น ๓ หมู่
ที่เรียกว่า ไตรยางศ์ มีความสำคัญอย่างไร

อักษรสูง แผนวรรณยุกต์ ได้ ๓ เสียง คือ เอก โท จัตวา

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
-	ข่า	ข้า	-	ชา
-	ผ่า	ผ้า		ผา

อักษรกลาง ผันวรรณยุกต์ ได้ ๕ เสียง

คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
บาน	บ่าน	บ้าน	บ๊า	บ๋า

อักษรต่ำ พัฒนวรรณยุกต์ ได้ ๓ เสียง คือ สามัญ โท ตรี

เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
คา	-	ค่า	ค้ำ	-
มา	-	ม่า	ม้ำ	-

คำเป็น

๑. คำที่ประสมด้วยสระ เสียงยาว ใน แม่ ก กา
๒. คำที่ประสมด้วย เสียงสั้น เฉพาะสระ ำ ไ ใ เ-า
๓. คำที่มีตัวสะกดอยู่ใน มาตราตัวสะกด แม่ กน กม กง เกย เกอว

เช่น

มา ดู ปู เวลา ปี
จำ น้ำ ไข่ เผา เส้า ไป
จริง กิน กรรม สาว ชุ่ย

คำตาย

๑. คำที่ประสมด้วยสระ เสียงสั้น ใน แม่ ก กา
๒. คำที่มีตัวสะกดอยู่ใน มาตราตัวสะกด แม่ กก กบ กด

เช่น

กะทิ เพราะ ดุ แคะ

บทบาท ลาก เมฆ เลข รูป

ทบทวนความรู้ เรื่อง ไตรยางค์

